

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/106/2021
Identifikačné číslo spisu: 5119215625
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5119215625.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ T. A. Š., 2/ J. Š., 3/ U. Š., 4/ L. Š., bývajúcich v obci P. č. XXX, 5/ B. V., bývajúcej v K., U. č. XXX/X, t. č. v P. P., W., Y. č. XXX/X, zastúpených spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Milan Chovanec s.r.o., so sídlom v Žiline, Vojtecha Tvrdeho č. 17, IČO: 36 436 640, proti žalovanému K. R., bývajúcemu v obci P. č. XXX, zastúpenému spoločnosťou MAJCHRÁK & MAJCHRÁK, advokáti, s.r.o., so sídlom v Novej Bystrici č. 850, IČO: 36 416 525, o neúčinnosti právneho úkonu, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7 C 90/2019, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 26. novembra 2020 sp. zn. 9 Co 133/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 23. júna 2020 č. k. 7 C 90/2019 - 174 konanie zastavil (I.); žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcom v celom rozsahu (II.); zrušil zabezpečovacie opatrenie zriadené uznesením Krajského súdu v Žiline z 23. januára 2020 sp. zn. 9 Co 6/2020 (III.); vrátil žalobcom spoločne a nerozdielne krátený súdny poplatok v sume 42,80 € (IV.).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov proti uzneseniu súdu prvej inštancie z 23. júna 2020 č. k. 7 C 90/2019 - 174 uznesením z 26. novembra 2020 sp. zn. 9 Co 133/2020 (č. l. 216) uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania potvrdil (I.); v ostatných výrokoch ponechal uznesenie súdu prvej inštancie nedotknuté (II.); žalovanému priznal proti žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu (III.). Odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ako vecne správne potvrdil.

2.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že predmetom konania bola žaloba o vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu, respektíve návrh na vydanie zabezpečovacieho opatrenia. Žalobcovia

argumentovali tým, že v inom konaní sa rieši otázka náhrady škody, kde bol vydaný medzitýmny rozsudok, ktorý potvrdil, že základ nároku na náhrade škody je daný a súd mal už iba rozhodnúť o jej výške. V tomto období U. I. (strana vystupujúca v konaní o náhrade škody) previedla svoj spoluvlastnícky podiel k rodinnému domu a príslušenstvu s pozemkami na žalovaného. Žalobcovia vyslovili obavu, že takýto úkon bol urobený v snahe ukrátiť veriteľa; že v prípade priznania im konkrétnej výšky škody, im táto nebude môcť byť uhradená, keďže U. I. sa zbavuje svojho majetku. Súd preto ich návrhu vyhovel a zriadil v ich prospech záložné právo k časti nehnuteľností tvoriacich predmet tohto prevodu. Po rozhodnutí vo veci náhrady škody žalobcom bola škoda, vrátane trov konania uhradená v celom rozsahu. Žalobcovia z tohto dôvodu zobrali žalobu o neúčinnosti právneho úkonu späť. Súd prvej inštancie konanie zastavil, zrušil zabezpečovacie opatrenie a konštatoval, že procesné zastavenie konania zapríčinili žalobcovia.

2.2. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že zastavenie konania späťvzatím žaloby z tam uvedených dôvodov zapríčinili žalobcovia a z toho hľadiska potom nárok na náhradu trov konania svedčí žalovanému, nakoľko procesné zastavenie konania nezapríčinil. Zároveň pritom prihliadol aj na skutočnosť, či neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by výnimočne nárok na náhradu trov konania strane, ktorá zastavenie konania nezapríčinila, nepriznal. Spravidla súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom alebo čiastočnom nepriznaní trov práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa. Uplatnenie tohto kritéria sa má však použiť len výnimočne, pričom rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Odvolací súd v tomto prípade nevzhladol u žalobcov dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, pre ktorý by ich nemal zaviazat' k náhrade trov konania, respektíve dôvody nevzhladol ani na strane žalovaného, pre ktoré by mu náhrada nemala byť priznaná. Z týchto dôvodov výrok o trovách konania z dôvodov tak ako o ňom rozhodol súd prvej inštancie, ako vecne správny potvrdil.

2.3. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu z 26. novembra 2020 sp. zn. 9 Co 133/2020 (č. l. 216) podali žalobcovia dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzujú z § 420 písm. f/ CSP (č. l. 243).

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) namietajú v súvislosti s nesprávnym právnym posúdením a nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania. Majú za to, že ak došlo k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia žaloby (ako to bolo v ich prípade), možno žalovanému uložiť povinnosť nahradiť trovy zastaveného konania v prípade, ak pre jeho správanie bola vzatá späť žaloba, ktorá bola podaná dôvodne. Vo svojom odvolaní žalobcovia špecifikovali dôvody hodného osobitného zreteľa, s týmito sa však odvolací súd nezaoberal, čím došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

3.2. Navrhujú preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie; aby žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, odvolacím a dovolacím súdom v celom rozsahu.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcov (č. l. 275) uvádza, že dovolanie žalobcov považuje za procesne neprípustné, eventuálne za nedôvodné. Uznesenie o náhrade trov konania totiž nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí v zmysle dovolacieho dôvodu § 420 písm. f/ CSP a to sa vzťahuje aj na prípad, keď odvolací súd rozhodne o náhrade trov konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech (z hľadiska procesného) bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti

tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Žalobcovia vyvodzujú prípustnosť dovolania konkrétne z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

I.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k žalobkyňou namietanej procesnej vade.

9.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

9.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

10. Žalobcovia v dovolaní namietajú, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok riadneho odôvodnenia. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci.

10.1. Na podstate zásady, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania (teda nie zmätočnosť), zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta, ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

10.2. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

10.3. Odvolací súd vo svojom odôvodnení dovolaním napadnutého rozhodnutia citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil právny záver týkajúci sa priznania trov konania žalovanému. Konkrétne v bode 8. svojho odôvodnenia sa (podľa názoru dovolacieho súdu) dostatočne a preskúmateľne vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou žalobcov uvedenou v ich odvolaní a to aj vo vzťahu k nimi tvrdenej existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP pri rozhodovaní o priznaní nároku náhrady trov konania. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu), vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011).

11. Žalobcovia zároveň pripustnosť svojho dovolania podľa tohto dovolacieho dôvodu (§ 420 písm. f/ CSP) vyvodzujú aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že už dávnejšie dospel k záveru, podľa ktorého realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012). Najvyšší súd zotrváva na tomto závere aj naďalej (R 24/2017 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018).

12. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že pripustnosť dovolania žalobcov z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplýva.

II.

13. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

14. Z dôvodov uvádzaných vyššie, najvyšší súd dovolanie žalobcov odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

15. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.